

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/97/2018
Identifikačné číslo spisu:	1510212357
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1510212357.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F., bývajúcej v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Almási Gabriel, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šumavská 3, proti žalovaným 1/ X., bývajúcemu v Q., 2/ M., bývajúcej v P., obaja zastúpení Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, o určenie dedičského práva, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 40 C 97/2010, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2017 sp. zn. 7 Co 629/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom (v poradí druhým) z 11. júna 2015 č. k. 40 C 97/2010-355 určil, žalobkyňa je dedičkou zo zákona v druhej dedičskej skupine po poručiťovi P., nar. X. decembra XXXX, naposledy bytom J., ktorý zomrel X. októbra XXXX a žalovanej (poznámka dovolacieho súdu: právnej predchodkyni žalovaných 1/ a 2/) uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 99,50 eur titulom súdneho poplatku a sumu 1 274,64 eur titulom trov právneho zastúpenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 115 a § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že mal za preukázané, že spolužitie žalobkyne s poručiťom vykazovalo znaky skutočného a trvalého spolužitia ako aj to, že žalobkyňa žila s poručiťom v spoločnej domácnosti a z tohto dôvodu sa starala o spoločnú domácnosť po dobu dlhšiu ako jeden rok. Zároveň mal za preukázanú dlhodobosť a trvalosť tohto súžitia a súčasne aj spotrebný charakter tohto spoločenstva. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 224 ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 25. októbra 2017 sp. zn. 7 Co 629/2015 na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z

hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne vyhodnotil a vec správne právne posúdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Navrhli, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne a žalobkyňu zaviazne k náhrade trov konania, prípadne, aby vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že vyjadrí právny názor o tom, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o tom, že by bola spoluživcou osobou nebohého P., t. j. že žalobkyňa žila s poručiteľom v spoločnej domácnosti po dobu dlhšiu ako jeden rok pred jeho smrťou. Bol názoru, že nemožno vec uzatvoriť tak, že žalobkyňa je dedičkou po nebohom, keď neunesla dôkazné bremeno o ňou tvrdenej „spoločnej domácnosti“. Argumenty uvádzané žalobkyňou považovali za špekulatívne, účelové a ničím nepodložené, pričom súdy nižších inštancií sa s tými argumentmi stotožnili. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberali skutkový a právny stav veci.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie odmietnuť. Uviedla, že posúdenie splnenia podmienok na zaradenie osoby do okruhu dedičov nemožno považovať za vyriešenie právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola vyriešená.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia odvolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 C.s.p.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku tejto viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C.s.p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

10. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vymedzuje dovolateľ z § 421 C.s.p., má viazanosť

dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C.s.p.). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí, konkretizuje a doloží, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

11. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

12. V danom prípade dovolatelia v dovolaní uviedli všeobecnú charakteristiku nesprávnosti, ku ktorej podľa ich názoru pred odvolacím súdom došlo, avšak nešpecifikovali právnú otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

13. Žalovaní v dovolaní síce formálne označili za dovolací dôvod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., vychádzajúc z kontextu obsahu dovolania v skutočnosti v dovolaní namietali porušenie práva na spravodlivý proces a nesprávne zhodnotenie skutkového stavu. Ak je v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie vecí odôvodnené porušením práva na spravodlivý proces, či nesprávnym zhodnotením skutkového stavu, nie je z obsahového hľadiska splnená zákonná náležitosť dovolania vyplývajúca z § 428 C.s.p., a to jeho odôvodnenie dovolacími dôvodmi. Nesprávne zhodnotenie skutkového stavu (v tomto prípade posúdenie či žalobkyňa (ne)uniesla dôkazné bremeno o tom, že bola spolužijúcou osobou nebohého P.) ako dovolací dôvod C.s.p. nepozná.

14. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalovaní podali dovolanie, ktoré má náležitosti v zmysle § 428 C.s.p., avšak dovolacie dôvody v ňom nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C.s.p. Dovolací súd preto dovolanie žalovaných odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

15. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.